

БРУТЕН ВЪТРЕШЕН ПРОДУКТ ПРЕЗ ПЪРВОТО ТРИМЕСЕЧИЕ НА 2014 ГОДИНА (ЕКСПРЕСНИ ОЦЕНКИ)

През първото тримесечие на 2014 г. БВП нараства с 1.1% спрямо същото тримесечие на предходната година и с 0.2% спрямо четвъртото тримесечие на 2013 година според сезонно изгладените данни за БВП по експресни оценки.

В ръководството на Евростат за тримесечните национални сметки експресните оценки¹ за БВП са дефинирани като:

„...най-ранната картина на икономиката, представена в съответствие с концепциите и дефинициите на Системата на националните сметки, данните за която се произвеждат и публикуват във възможно най-кратки срокове, след края на отчетното тримесечие, като се използва ограничена и непълна информация в сравнение с традиционно разработваните тримесечни показатели на националните сметки...”.

Експресните оценки за БВП се основават на предварителни налични към момента месечни и тримесечни данни за отделните икономически сектори (обект на последващи актуализации и ревизии), на експертни оценки и модели за поведението на компоненти в състава на БВП, за които към момента на изчисленията не е налична директна базисна информация.

Разработените експресни оценки за първото тримесечие на 2014 г. са подготвени в срок от 45 дни след отчетния период. Те са представени в стандартен формат за публикуване на тримесечните данни на националните сметки - стойностен обем в текущи цени, относителни дялове на компонентите в състава на БВП и темпове на прираст, получени от сезонно изгладени данни спрямо предходното тримесечие и спрямо същото тримесечие на предходната година.

Съгласно Календара за разпространение на резултатите от статистическите изследвания НСИ ще подготви и публикува официални тримесечни резултати за БВП за първото тримесечие на 2014 г. на 4 юни 2014 година.

БВП в стойностен обем, текущи цени

Според експресните оценки на НСИ за първото тримесечие на 2014 г. БВП в номинално изражение достига 15 918 млн. лева (табл. 1 от приложението).

Реализираната добавена стойност през първото тримесечие на 2014 г. е 13 586 млн. лв., като най-голям дял формира секторът на услугите (64.5%), следван от индустриалния (32.6%) и аграрния сектор (2.9%).

По елементи на крайното използване най-голям дял в БВП заема крайното потребление (91.1%), което в стойностно изражение възлиза на 14 505 млн. лева. През първото тримесечие на 2014 г. бруто капиталобразуването в основен капитал е 2 886 млн. лв. и заема 18.1% относителен дял в БВП. Външнотърговското салдо е отрицателно.

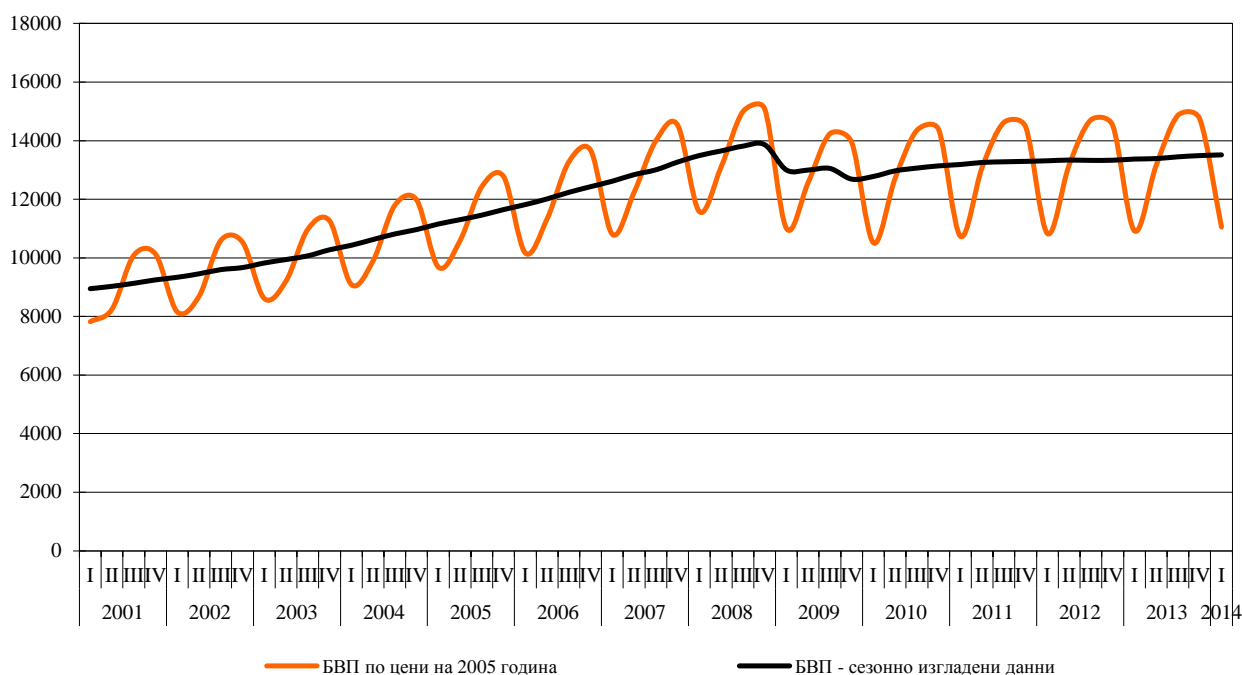
¹ В международната терминология се използва терминът “flash estimates”.

Темп на прираст на БВП - общо и по компоненти

Фиг. 1. БВП по тримесечия за периода 2001 - 2014 г.

по средногодишни цени на 2005 година

Тримесечни изменения

През първото тримесечие на 2014 г. спрямо четвъртото тримесечие на 2013 г. БВП¹ по сезонно изгладени данни се увеличава с 0.2% (табл. 2 от приложението). За същия период брутната добавена стойност нараства с 0.3%.

Според експресните оценки на БВП по елементи на крайното използване през първото тримесечие на 2014 г. принос за регистрирания икономически растеж имат нарастването на индивидуалното потребление с 1.4%, бруто образуването в основен капитал с 0.8% и колективното потребление с 0.3%.

¹ Сезонното изглаждане на статистическите показатели в НСИ се провежда по хармонизирана европейска методология, описана в [„Ръководство на Европейската статистическа система за сезонно изглаждане“](#). Процедурата се осъществява с помощта на разработения от Евростат софтуерен продукт Demetra, при което се прилага алгоритъмът TRAMO/SEATS. На сезонно изглаждане се подлагат тримесечните данни за компонентите на БВП по производствения метод и по компоненти на разходите за крайно използване. Прилага се директен метод за сезонно изглаждане, при който агрегираните показатели и техните компоненти се подлагат на самостоятелно изглаждане. В резултат на това е налице неадитивност на сезонно изгладените данни - агрегираните показатели не са равни на сумата от техните компоненти. Параметрите на модела за сезонно изглаждане се определят в началото на всяка календарна година (първо тримесечие на съответната година), както и при промяна на използваната класификация на икономическите дейности. Така определеният модел се използва за ревизиране на сезонно изгладените стойности за тримесечията в рамките на динамичните редове. От септември 2011 г. данните в областта на националните сметки се представят по КИД - 2008. Повече информация можете да намерите в тематичната рубрика „Брутен вътрешен продукт“, методология: [Тримесечни сезонно изгладени данни](#).

Годишни изменения

През първото тримесечие на 2014 г. БВП нараства с 1.1% спрямо същото тримесечие на предходната година. Брутната добавена стойност се увеличава с 1.8%. Увеличение е регистрирано в индустриалния сектор и сектора на услугите, съответно с 3.4 и 1.2%, докато аграрният сектор намалява равнището си с 0.4%.

По отношение на компонентите на крайното използване е регистриран положителен икономически растеж на индивидуалното и колективното потребление, съответно с 2.0 и 1.5%. Бруто капиталобразуването в основен капитал отчита ръст спрямо първото тримесечие на предходната година с 3.2%. Износът на стоки и услуги се увеличава с 0.7%, а вносът на стоки и услуги - с 5.1%.

Приложение

Таблица 1

Брутен вътрешен продукт за първото тримесечие на 2014 година¹

(Експресни оценки)

		Първо тримесечие на 2014 година		
		стойностен обем в текущи цени	относителен дял	
			в БДС	в БВП
		млн. лв.	%	%
1	Брутна добавена стойност по икономически сектори	13586	100.0	85.4
2	Аграрен сектор	396	2.9	2.5
3	Индустрия	4427	32.6	27.8
4	Услуги	8763	64.5	55.1
5	Корективи	2332		14.6
6	Брутен вътрешен продукт (1+5=7+10+13+16)	15918		100.0
	По елементи на крайното използване:			
7	Крайно потребление (8+9)	14505		91.1
8	Индивидуално	12939		81.3
9	Колективно	1566		9.8
10	Бруто капиталобразуване (11+12)	2899		18.2
11	В основен капитал	2886		18.1
12	Изменение на запасите	13		0.1
13	Външнотърговско салдо (14-15)	-1486		-9.3
14	Износ на стоки и услуги	11175		70.2
15	Внос на стоки и услуги	12661		79.5
16	Статистическа разлика	0		0.0

¹ Сезонно неизгладени данни.

Таблица 2

Темп на прираст на БВП - общо и по компоненти¹
(Експресни оценки)

(Проценти)

		Темп на прираст спрямо предходно тримесечие				Темп на прираст спрямо съответното тримесечие на предходна година			
		II 2013	III 2013	IV 2013	I 2014	II 2013	III 2013	IV 2013	I 2014
1	Брутна добавена стойност по икономически сектори	0.2	0.8	0.5	0.3	0.3	1.2	1.7	1.8
2	Аграрен сектор	1.0	-0.5	0.4	-1.2	3.1	2.5	2.1	-0.4
3	Индустрия	0.2	0.9	1.4	0.9	-0.4	0.5	2.3	3.4
4	Услуги	0.4	0.3	0.3	0.1	1.3	1.4	1.4	1.2
5	Корективи	-2.0	-0.3	-1.5	-0.7	-0.9	-0.7	-1.7	-4.5
6	Брутен вътрешен продукт	0.1	0.4	0.3	0.2	0.4	0.9	1.2	1.1
	По елементи на крайното използване:								
7	Крайно потребление	0.3	0.3	0.4	2.0	-1.2	-0.9	-0.6	3.1
8	Индивидуално	0.0	0.2	0.4	1.4	-1.5	-1.3	-0.6	2.0
9	Колективно	1.0	0.7	-0.5	0.3	3.0	3.5	1.6	1.5
10	Бруто капиталобразуване
11	В основен капитал	0.3	0.9	1.2	0.8	1.0	1.7	3.0	3.2
12	Изменение на запасите
13	Външнотърговско салдо
14	Износ на стоки и услуги	-0.6	3.1	0.9	-2.6	5.5	10.2	9.2	0.7
15	Внос на стоки и услуги	1.4	1.8	-1.1	2.9	2.7	7.4	6.9	5.1
16	Статистическа разлика

¹ По средногодишни цени на 2005 г., сезонно изгладени с корекция в разликите в броя на работните дни, проценти. Темпът на прираст е изчислен въз основа на верижно обвързани оценки на компонентите на БВП по средногодишни цени на 2005 година. Повече информация за прилаганите методи можете да намерите в тематичната рубрика „Брутен вътрешен продукт”, методология: [Измерване на ефекта от промени в обема и промени в цените](#). Тримесечни сезонно изгладени данни - методология (<http://www.nsi.bg/otrasal-metodologia.php?otr=10>).